

Filmkunskap i Svenska A

Detta material innehåller några olika övningar jag gör med eleverna i samband med att jag har genomgång om hur man analyserar film. Vid genomgången använder jag en ppt. och visar även klipp från olika filmer för att åskådliggöra. De filmer jag använt är t.ex. *Sagan om konungens återkomst* (Pippins sång – hur ljud och musik används för att berätta), *Pirates of the Caribbean 1* (anslaget – för att titta på vilken information ett anslag ger + vändpunkterna i filmen vid ¼- ½ - ¾ av filmen) och *När lammen tystnar* (om parallellklippning). I samband med detta får även eleverna ett kompendium som jag har gjort med material ihopplockat från nedan nämnda källor. P.g.a. upphovsrätten kan jag inte publicera det här, men där kan du hitta bra tips om hur man kan arbeta med filmanalys samt mall för att skriva en analys (bl.a. i *Svenska impulser*).

De nedanstående uppgifterna är både gruppuppgifter och enskild uppgift. Till den enskilda uppgiften finns en lista med förslag på filmatiserade böcker. Till gruppuppgift 2 valde jag att visa en del ur *Notting Hill* (ganska sent i filmen där bl.a. en skickligt gjord scen som speglar tidsaspekten är med...ett år på en promenads tid..).

I gruppuppgift 3 ska eleverna analysera anslag. Jag har valt att arbeta med följande filmer här
drama – *Saturday Night Fever*
skräck – *Hajen (Jaws)*
action – *The Dark Knight*
romantisk komedi – *Amelie från Montmartre*

Lycka till med ditt filmanalyserande!!

// Mia Hanzén

Källor

Filmgodis. [www dok] <http://mediacity.abo.fi/filmgodis/material/filmanalys.html>

Lundqvist, Åsa. (2005). *Filmkunskap*. Malmö: Liber.

Markstedt, C-J. & Eriksson, S. (2008). *Svenska impulser*. Stockholm: Bonnier Utbildning.

Rudberg, Jon. (2000). *Att berätta med film*. Svensk filmindustri och Kultur Malmö. Finns på:

<http://www.filmpedagogik.nu/documents/Material/Handledningar/Filmhandledningar/Att%20ber%C3%A4tta%20med%20film/filmkompendium.pdf>

Filmkunskap SvA

Syfte

Syftet är att använda filmen som ett textbegrepp i klassrummet. Syftet är även att öka elevens kunskap i att förstå och tolka både texters och rörliga bilders dramaturgi och berättarkomponenter med hjälp av olika analysverktyg.

Mål

Eleven ska kunna använda olika analysverktyg för att kunna läsa och tolka rörlig bild och film. Analysverktygen innefattar kunskap om hur man analyserar dramaturgi och berättarkomponenter i rörlig bild och film samt möjligheten att även applicera detta på skriven text.

Eleven ska kunna formulera egna tankar och iakttagelser och göra egna bedömningar av film och litterär text dvs. kunna genomföra en enklare analys.

Eleven ska kunna använda skrivandet som ett medel för att utveckla tänkande och lärande vid den jämförande analysen av film och bok.

Betygskriterier

Godkänt

Eleven läser en skönlitterär text samt ser en film, analyserar innehållet och formulerar egna tankar och iakttagelser kring läsningen av film respektive bok.

Eleven jämför bok och filmatiseringen av densamme.

Eleven formulerar sig sammanhängande i tal och skrift och följer grundläggande språkregler.

Väl godkänt

Eleven relaterar det lästa till sina kunskaper och erfarenheter och reflekterar över innehåll och form.

Eleven analyserar och jämför de olika texttyperna och visar prov på djupare reflektion.

Eleven skriver i huvudsak korrekt med klar tankegång och disposition.

Mycket väl godkänt

Eleven analyserar och jämför de olika texttyperna med djup och insiktsfullhet.

Eleven använder stilmedel som är effektfulla och slående och anpassar sitt budskap så att det förstås väl av mottagare.

Gruppuppgifter

1. Ljud

Diskutera vilka olika atmosfär- och effektljud som kan behövas i en:

- ✘ science fiction-film
- ✘ en historisk film om Sverige på medeltiden
- ✘ en skräckfilm som utspelar sig i en gammal herrgård
- ✘ en thriller som utspelar sig ute till havs ombord på en stor båt

2. Berättarkomponenter

Nu ska du i en grupp om tre-fyra göra en liten analys av ett filmklipp.

Titta på filmklippet tillsammans. Fundera på vilken stämning filmskaparen har velat uppnå och analysera sedan hur de femton komponenterna har använts. Fundera även på hur bra upphovsmännen har lyckats med sitt arbete. Har någon av komponenterna använts på ett oväntat/misslyckat sätt? Utgå från följande:

- ✘ Vad ser du? - miljö, personer, handling, konflikt
- ✘ Hur ser du? - klipp (övergångar mellan bilder) bildstorlek, kameravinklar, kamerarörelse, ljus, färg
- ✘ Vad hör du? - ljud, musik, dialog

3. Dramaturgi – analysera anslag

Du ska i grupp om tre-fyra analysera anslag från fyra olika filmgenrer: drama, skräck, action och romantisk komedi.

Vad får du veta om följande:

- ✘ Tid och plats
- ✘ Genre
- ✘ Stämning
- ✘ Karaktärer
- ✘ Huvudkonflikt
- ✘ Framåtrörelse (vad kommer att hända)

Fyll i papperet på nästa sida! Skriv även titel på filmen.

DRAMA _____

Tid och plats

Genre

Stämning

Karaktärer

Huvudkonflikt

Framåtrörelse

SKRÄCK _____

Tid och plats

Genre

Stämning

Karaktärer

Huvudkonflikt

Framåtrörelse

ACTION _____

Tid och plats

Genre

Stämning

Karaktärer

Huvudkonflikt

Framåtrörelse

ROM. KOMEDI _____

Tid och plats

Genre

Stämning

Karaktärer

Huvudkonflikt

Framåtrörelse

Enskild uppgift

Den enskilda uppgiften till detta arbetsområde består av fem deluppgifter:

1. Läs en roman
2. Se filmatiseringen av romanen
3. Analysera filmen
4. Jämför romanen och filmen
5. Redovisa dina resultat i grupp om fyra (med lärare närvarande)

1-2. Läs roman + se film

Läs en valfri roman och därefter se filmatiseringen av samma roman. Utifrån detta ska du sedan göra uppgift 3 och 4, vilka sedan ska lämnas in. Du hittar en mängd förslag på bok/film i bilaga 1.

3. Analysera filmen

Reflektera över och analysera struktur, karaktärer, dramaturgi och innehåll i filmen du har sett genom att skriva en filmanalys. Lämnas in i samband med muntlig redovisning.

4. Jämför romanen och filmen

Nu ska du jämföra romanen och filmen du har läst respektive sett. Skriv din jämförelse som en sammanhängande text (dataskriften). Ge fortlöpande konkreta exempel från både roman och film. Jämför både likheter och skillnader. När du gör din jämförelse ska du utgå från:

Dramaturgin	Hur väl följer romanen och filmen varandra? Hur inleds boken resp. filmen? Vilken av inledningarna väckte mest intresse – varför?
Karaktärerna	Hur framställs karaktärerna i filmen i jämförelse med romanen?
Miljön	Hur har filmskaparna valt att presentera berättelsens miljö? Stämmer bokens och filmens miljöer överens?
Förändringar	Har någonting strukits ur boken? Har någonting lagts till? Varför har dessa förändringar gjorts, tror du?
Motivera svaren	Vilken av formerna lyckades bäst med att förmedla historien, boken eller filmen? Föredrar du boken eller filmen?

5. Redovisa i grupp

Berätta om din jämförelse av bok och film i gruppen du blivit tilldelad. Utgå från punkterna ovan. Ge konkreta exempel ur både bok och film. Din redovisning ska vara ca 5 minuter lång. Lämnas även in din filmanalys och jämförelsen av bok och film.

Bilaga 1

Förslag på romaner som filmatiserats (sorterade i genre)

Uppäxt och ungdom

Burgess, Melvin	Billy Elliot
Jönsson, Reidar	Mitt liv som hund
Ammantini Niccolò	Jag är inte rädd
Hosseini Khaled	Flyga drake
Thydell Johanna	I taket lyser stjärnorna
Hassen Khemiri Jonas	Ett öga rött
Niemi, Mikael	Populärmusik från Vittula
McCourt, Frank	Ängeln på sjunde trappsteget

Fantasy

Meyer Stephenie	Om jag kunde drömma Twilight
Adams, Douglas	Liftarens guide till galaxen
Paterson Katherine	Bron till Tera-bithia
Bradley, Marion Zimmer	Avalons dimmor
Dahl, Roald	Kalle och chokladfabriken
Paolini, Christopher	Eragon

Deckare

Larsson Åsa	Solstorm
Mankell, Henning	välj bland flera Wallanderdeckare
Marklund, Liza	Sprängaren m fl
Christie, Agatha	Mordet på Orient-expressen m fl
Nesser Håkan	böcker med Van Veeteren
Høeg, Peter	Fröken Smillas känsla för snö

Spänning/thriller

King, Stephen	Den gröna milen
James, P D	Människors barn Children of men
Larsson Stieg	Män som hatar kvinnor
Clancy, Tom	Jakten på Röd oktober
Grisham, John	Dödscellen m fl
Golding, William	Flugornas herre
Lehane, Dennis	Rött regn Mystic river
Guterson, David	Snö faller på ceder träden
Fogden, Giles	The last king of Scotland
Horowitz, Anthony	Stormvarning Stormbreaker

Drama

Szpilman Wladyslaw	Pianisten
Ihimaera, Witi	The whale rider
Groom, Winston	Forrest Gump
Walker, Alice	Purpurfärgen
Proulx, Annie	Sjöfartsnytt

Chick- och lad lit/"feel good"

Fielding, Helen	Bridget Jones dag-bok
Hamberg, Emma	Linus kvällsbok
Weisberger, Lauren	Djävulen bär Prada
Harris, Joanne	Choklad Chocolat
Hornby, Nick	Om en pojke
Hornby, Nick	Fever pitch

Klassiker

Emily Brontë	Svindlande höjder
Austen, Jane	Stolthet och fördom Pride and Prejudice
Austen, Jane	Emma Clueless
Charlotte Brontë	Jane Eyre
Dickens, Charles	Oliver Twist

Science fiction

Asimov, Isaac	Jag, robot I, robot
Wells, H G	Världarnas krig
Clarke, Arthur C	2001

Skräck

King, Stephen	Varsel The shining
Harris, Thomas	Röd drake
Harris, Thomas	När lammen tystnar
Harris, Thomas	Hannibal-upptakten Hannibal rising
Shelley, Mary	Frankenstein